

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ
кафедри економіки підприємства
економічного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка на 2019–2023 роки

Загальні положення

Кафедра економіки підприємства функціонує у складі економічного факультету як один з основних підрозділів і здійснює підготовку фахівців за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами з економіки підприємства за освітніми рівнями «бакалавр», «магістр», «доктор філософії» за спеціальністю «Економіка», форми навчання – денна та заочна.

Свою місію кафедра бачить у підготовці фахівців, які володіють комплексом сучасних загальних та фахових компетентностей, теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо забезпечення ефективного соціально-економічного розвитку підприємств шляхом сприяння впровадженню на них інноваційних процесів та підвищення конкурентоспроможності на основі світових та європейських стандартів.

Метою роботи кафедри є забезпечення високої якості освітньої діяльності, підготовка висококваліфікованих фахівців з економіки підприємства, конкурентоспроможних на динамічному ринку праці, постійне підвищення наукового потенціалу.

Історія кафедри економіки підприємства, як і багато інших кафедр економічного факультету, починається з 1944 р., коли у складі економічного факультету розпочала роботу кафедра політичної економії. Відповідаючи на виклики життя, зумовлені ринковими трансформаціями вітчизняної економіки, у 1998 р. у результаті проведення реорганізації кафедр економічного факультету на базі двох кафедр – політичної економії природничих факультетів і управління та економіки підприємства було створено кафедру теоретичної та прикладної економіки.

У своїй діяльності колектив кафедри спирається на славетну історію Університету Святого Володимира, традиції класичної університетської освіти, високу репутацію та власні конкурентні переваги, які формувалися та накопичувалися багатьма роками. Це безцінний інтелектуальний капітал всього колективу, результат спільно сформованих цінностей, єдність знань, досвіду та іміджу. Зусилля кафедри знаходять своє втілення у результативних наукових дослідженнях та публікаціях статей у міжнародних наукометричних базах даних, в авторських програмах обов'язкових навчальних дисциплін, унікальних навчальних програмах нових курсів, які розроблені та читаються студентам у циклі вибіркового дисциплін.

На даний час навчання фахівців на кафедрі здійснюється в рамках спеціальності «051. Економіка» (освітньої програми «Економіка підприємства») для бакалаврату та магістратури, а також за освітньою програмою подвійного дипломування з Університетом Льюїса – Вища школа економіки (Польща, м. Новий

Сонч) для магістратури. Ці навчальні програми складаються з оригінальних спецкурсів, розроблених на кафедрі, практичних занять, зокрема, наукових семінарів, тренінгів та лабораторних робіт.

Кафедра забезпечує викладання понад 40 дисциплін, серед яких: «Економіка підприємства», «Тренінг-курс «Економіка підприємства», «Організація виробництва», «Економіка праці та соціально-трудова відносина», «Економіка персоналу», «Розвиток потенціалу підприємства», «Управління витратами підприємства», «Корпоративне управління», «Діагностування підприємства», «Економіка та оцінка нерухомості», «Корпоративна соціальна відповідальність», «Управління конкурентоспроможністю», «Корпоративна культура», «Антикризове управління підприємством», «Економічна безпека підприємства», «Репутаційний капітал підприємства» та ін. Англійською мовою викладаються дисципліни: «Enterprise reorganization», «Реінжиніринг бізнес-процесів (Business process reengineering)», «Капітал підприємства: формування і використання (Capital of an enterprise formation and use)», «Бізнес-модель підприємства (Company business model)», «Бізнес-планування (Business-planning)»

У складі кафедри – 20 викладачів, у т.ч 1 – на умовах зовнішнього сумісництва. 19 викладачів мають наукові ступені, серед них – 5 професорів, 4 доктори економічних наук. Науково-педагогічні працівники кафедри є авторами та співавторами монографій, навчальних підручників та посібників, наукових статей у фахових виданнях України та статей у міжнародних наукометричних базах (зокрема: Scopus, Web of Science, Index Copernicus); входять до складу спеціалізованих вчених рад нашого університету та інших наукових і навчальних установ України, є членами редколегій вітчизняних та зарубіжних наукових фахових журналів; успішно керують аспірантами, виховують переможців Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт з економіки. Практичний досвід передає студентам проф. кафедри, відомий політичний та громадський діяч Єхануров Ю.І.

Головним орієнтиром роботи кафедри є формування у майбутніх фахівців професійних компетенцій, вміння нарощувати та ефективно використовувати свій фаховий потенціал, будувати своє майбутнє і досягати найкращих результатів у професії, ставати лідерами на підприємствах та в організаціях.

Підґрунтям для розробки програми розвитку кафедри економіки підприємства є Закон України «Про вищу освіту», «Про освіту», Стратегічний план розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на період 2018-2025 років, Статут Університету, Положення про факультет (інститут) Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Виходячи з цього, стратегічними напрямками роботи кафедри економіки підприємства є:

- підвищення якості підготовки висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців на основі використання інноваційних підходів щодо змісту та організації підготовки бакалаврів, магістрів, докторів філософії;

- забезпечення сучасного рівня якості викладання навчальних дисциплін викладачами кафедри, впровадження у навчальний процес новітніх технологій та методик викладання;

- збагачення програм навчальних дисциплін, які викладаються на кафедрі, використанням результатів науково-дослідної роботи;
- продовження видання на регулярній основі збірника наукових праць кафедри «Теоретичні та прикладні питання економіки»;
- забезпечення діяльності спеціалізованого комп'ютерного класу для викладання тренінгових курсів, що формують фахові компетентності у студентів;
- поглиблення співпраці з роботодавцями та підприємцями на постійній основі шляхом укладання договорів про співпрацю з вітчизняними підприємствами та міжнародними компаніями про проходження практики, стажування студентів освітньої програми «Економіка підприємства», проведення захисту дипломних робіт на підприємствах;
- активізація публікацій науково-педагогічних працівників кафедри у виданнях, що входять до складу міжнародних науково-метричних баз даних, в т.ч. Scopus, Web of Science;
- залучення студентів до наукових досліджень шляхом активізації роботи наукових гуртків, участі студентів у всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт;
- розробка комплексної програми стажування викладачів у провідних компаніях, науково-дослідних установах НАН України та зарубіжних університетах;
- розширення міжвузівських та міжнародних наукових зв'язків, реалізація принципів мобільності в освітній діяльності викладачів, аспірантів, студентів.

1. Кадровий склад кафедри та його розвиток

Станом на 1 квітня 2019 р. на кафедрі економіки підприємства працює 20 штатних викладачів: 4 докторів наук, або **25 %** до загальної кількості науково-педагогічних працівників, кандидатів наук – 15 осіб, або **75 %** (з них доцентів – 10 осіб та асистентів – 4). У всіх науково-педагогічних працівників кафедри спеціальність і кваліфікація відповідають дисциплінам, які вони викладають.

Підвищення якісних характеристик кадрового складу кафедри економіки підприємства на найближчий період планується через отримання вчених звань: доцента – Піменової О.В., Микитюк О.П. (2020 р.), Кравченко Т.В., Магомедової А.М. (2021 р.), Онисенко Т.В. (2022 р.), захист кандидатської дисертації ас. Кузнецовою М.О. (2020 р.).

2. Навчальна та навчально-методична робота

Пріоритетним завданням у сфері навчальної та навчально-методичної роботи є підвищення якості підготовки фахівців на основі впровадження у навчальний процес затверджених в Університеті освітньо-професійних та освітньо-наукових програм підготовки фахівців з економіки підприємства за спеціальністю «Економіка». З цією метою передбачається:

- впровадження освітніх стандартів нового покоління, вдосконалення інформатизації та комп'ютеризації навчально-виховного процесу;
- забезпечення якості освітніх програм, за якими здійснюється підготовка студентів денної та заочної форм навчання, шляхом узгодження описів із затвердженими стандартами вищої освіти;
- розширення кількісного та вдосконалення якісного складу дисциплін, викладання яких здійснюється іноземною мовою, з метою інтеграції до єдиного Європейського освітнього простору, а також у рамках активного залучення студентів, що навчаються за програмами міжнародної академічної мобільності;
- подальший розвиток бакалаврських та магістерських програм з урахуванням кластерного підходу до формування професійно-орієнтованих циклів навчальних дисциплін вільного вибору студентів, що передбачає введення нових навчальних дисциплін;
- розробка освітньої програми для підготовки студентів за дуальною формою освіти з метою подолання розриву між теорією і практикою, освітою й виробництвом, та підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових організаційних форм навчання;
- постійне оновлення навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін, а саме: підготовка та публікація навчально-методичних комплексів, робочих зошитів, практикумів та тренінгів, у тому числі, іноземними мовами;
- участь викладачів та студентів кафедри у програмах академічної мобільності;
- регулярний перегляд робочих навчальних програм з метою врахування вимог роботодавців та сучасної економічної ситуації у країні та їх оприлюднення на веб-сторінці кафедри;
- поглиблення співпраці кафедри з роботодавцями, використання їх ресурсів для підвищення інтелектуального, кадрового та матеріального забезпечення навчального процесу, залучення їх представників до роботи в екзаменаційних комісіях, активізація роботи із захисту випускних кваліфікаційних робіт студентів ОС «Бакалавр» та «Магістр» на підприємствах;
- постійне вивчення вимог ринку до рівня кваліфікації фахівців з економіки підприємства, систематичне проведення аналізу стану працевлаштування випускників, забезпечення зворотного зв'язку з роботодавцями, організація зустрічей з випускниками кафедри та факультету;
- впровадження у навчальний процес сучасних форм самостійної роботи з метою підвищення зацікавленості та активної участі студентів у науково-практичних національних та міжнародних конференціях, стимулювання їх до науково-дослідного пошуку та публікаційної активності;
- постійне сприяння участі студентів кафедри у Всеукраїнських та міжнародних конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських фахових олімпіадах, конкурсах бізнес-проектів тощо;
- підвищення професійної кваліфікації викладачів, проходження стажування та активна участь у науково-просвітницьких заходах з метою впровадження у навчальний процес прогресивних методів викладання;

– розширення бази підприємств для формування стабільних партнерських відносин кафедри з роботодавцями щодо забезпечення проходження виробничої практики та стажування студентами кафедри.

Забезпечення якості освітнього процесу

З метою покращення освітніх програм підготовки бакалаврів та магістрів з економіки підприємства та освітньої діяльності кафедри в цілому здійснювати такі заходи щодо забезпечення якості освітнього процесу на кафедрі:

– дотримуватись основних критеріїв оцінювання якості освітньої діяльності, що визначаються ліцензійними умовами та вимогами до акредитації щодо кадрового складу кафедри; наукових досягнень професорсько-викладацького складу, що забезпечує реалізацію освітньо-наукової, освітньо-професійної програм; навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення навчального процесу;

– формувати звіти самооцінювання освітньої діяльності під час підготовки до проходження акредитації, в яких відображено не лише реалізація діяльності кафедри, а й висвітлено слабкі та сильні сторони її роботи із подальшими можливостями та загрозами;

– запровадити внутрішній моніторинг якості підготовки бакалаврів та магістрів за освітніми програмами кафедри відповідно до міжнародних та національних стандартів якості освіти вищої освіти на основі розширення прав та підвищення відповідальності за організацію моніторингу гарантів освітніх програм, здійснювати систематичне обговорення результатів моніторингу на засіданнях кафедри; вирішувати питання про доцільність запровадження нових освітніх програм та закриття освітніх програм, що не витримали перевірки часом;

– розробити на кафедрі із залученням економістів-практиків, що працюють на підприємствах, комплексні контрольні завдання для перевірки рівня досягнення програмних результатів навчання на основі оволодіння студентами кафедри загальними та професійними компетентностями, визначеними освітніми програмами;

– вивчати прийнятний в українських реаліях успішний досвід розбудови систем забезпечення якості у зарубіжних університетах; сприяти проходженню стажування викладачів у зарубіжних університетах з метою вивчення внутрішніх та зовнішніх систем забезпечення якості освітнього процесу та обговорювати ці питання на засіданнях кафедри;

– продовжити проведення відкритих занять викладачів та взаємовідвідування з наступним їх обговоренням на кафедрі з метою підвищення якості освітнього процесу та обміну педагогічними досягненнями викладачів;

– розробити, постійно оновлювати та виконувати план підвищення кваліфікації викладацького складу кафедри за рахунок їх стажування у провідних вітчизняних та зарубіжних наукових та навчальних центрах; підвищення ефективності стажувань та посилення контролю за результатами стажування;

– забезпечувати розміщення та регулярне оновлення на сайті Університету Інформаційного пакету кафедри, до складу якого входять описи всіх освітніх програм, описи всіх навчальних дисциплін (практик, робіт, проектів) українською

й англійською мовами, що сприятиме сприяють установленню прозорих процедур прийняття рішень і формуванню атмосфери відкритості в здійсненні освітнього процесу.

3. Науково-дослідна робота

Науково-дослідна робота кафедри економіки підприємства спрямована на використання наукового потенціалу науково-педагогічних працівників кафедри для розвитку економічної науки шляхом здійснення наукових досліджень і розробок та запровадження їх як у навчальний процес, так і в практичну діяльність.

У межах університетської теми «Модернізація суспільного розвитку України в умовах світових процесів глобалізації» досліджувати комплексну бюджетну тему «Соціоекономічний вектор розвитку вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції». Дослідження комплексної теми зосереджує науково-дослідні роботи в напрямках, які є актуальними для забезпечення розвитку економіки України, зокрема, пов'язаних з: розвитком інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств; розвитком корпоративного управління та корпоративної культури, корпоративної соціальної відповідальності; формуванням ефективного конкурентного середовища та реалізації основних засад конкурентної політики; підвищенням конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах глобалізації

Завданнями кафедри економіки підприємства у науково-дослідному напрямі є:

- виявлення і підтримка нових перспективних напрямів індивідуальних наукових досліджень викладачів, генерація нових знань та їх постійне впровадження в навчальний процес та в практику соціально-економічної діяльності підприємств та організацій; публікація монографій та статей за результатами досліджень;
- продовження практики проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність національної економіки»;
- продовження роботи науковців кафедри з підготовки дослідницьких проектів та участі в українських та міжнародних конкурсах на отримання грантів;
- підвищення рівня підготовки наукових кадрів і вдосконалення діяльності аспірантури й докторантури шляхом посиленого контролю за підготовкою і якістю дисертацій та здійсненням наукового керівництва; організація міжкафедральних обговорень дисертаційних робіт;
- розвиток міжнародного наукового обміну шляхом: стажування викладачів, студентів та аспірантів у провідних закордонних навчально-наукових центрах; запрошення провідних зарубіжних учених для виступів та читання лекцій з перспективних і проблемних напрямів розвитку підприємств; участь науково-педагогічних працівників кафедри в міжнародних наукових конференціях поза межами України;
- створення наукових профілів викладачів кафедри в ORCID, Google Академія, ResearchGate та активізація роботи щодо підвищення їхнього рейтингу та індексу цитування;

- впровадження нових наукових результатів у навчальний процес, формування змісту освіти на основі новітніх наукових і технологічних досягнень;
- відбір підготовленої молоді для навчання в аспірантурі з підготовки докторів філософії;
- залучення до наукової діяльності обдарованої студентської молоді; продовження роботи студентських гуртків «Економічна політика держави та її вплив на діяльність підприємства» (науковий керівник проф. Филюк Г.М.); «Актуальні проблеми економіки праці та управління персоналом» (науковий керівник проф. Грішнова О.А.), «Корпоративне управління та соціальна відповідальність бізнесу»» (науковий керівник проф. Баюра Д.О.);
- підвищення публікаційної активності студентів, у тому числі в рамках написання кваліфікаційних робіт;
- продовження видання збірника наукових праць «Теоретичні та прикладні питання економіки», проведення роботи щодо його включення до наукометричних баз даних; публікація викладачами кафедри статей у фахових виданнях, та виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, в т.ч. Web of Science, SCOPUS;
- публікація збірника наукових праць студентів, аспірантів, молодих вчених «Актуальні проблеми розвитку підприємницької діяльності в Україні»;
- забезпечення активної участі студентів, молодих учених кафедри у конкурсах на отримання премій, винагород та заохочень різного рівня, зокрема, премій та грантів Президента України, премій Кабінету Міністрів України, премій Національної та галузевих академій наук України.

4. Міжнародні зв'язки

Важливим сучасним завданням діяльності кафедри в умовах посилення глобалізаційних процесів є розширення міжнародної складової у науковій та навчально-методичній роботі, інтернаціоналізація навчального процесу завдяки налагодженню тісніших міжнародних зв'язків, гармонізація освітніх програм із зарубіжними закладами вищої освіти.

Основні завдання кафедри у сфері міжнародного співробітництва визначено такі:

- активне використання зв'язків зі студентами, стажерами – випускниками кафедри, які навчаються та працюють у зарубіжних університетах та бізнес-школах, для спільної наукової діяльності, участі в міжнародних конкурсах;
- формування спільних наукових програм, консорціумів для отримання грантів на проведення наукових досліджень;
- скеровування щороку кращих студентів, аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників для участі в конкурсах на стажування, навчання і проходження практики до кращих зарубіжних ЗВО;
- збільшення кількості курсів, що викладаються англійською мовою, на основі узгодження назв нових дисциплін з планами іноземних ЗВО;

- удосконалення методів інформування студентів про можливості та переваги навчання на програмі подвійного дипломування «Економіка та оцінка бізнесу» з метою збільшення кількості студентів на програмі;
- забезпечення інформаційної та організаційної підтримки викладачів кафедри щодо проходження закордонних стажувань;
- пошук партнерів для написання спільних статей з іноземними викладачами в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science.

5. Виховна робота

Суспільні цінності та духовні орієнтири освіти і науки є основою розвитку демократичного громадянського суспільства. Відповідно до Рекомендації Комітету Ради Європи з питань освіти і дотримуючись у навчальній діяльності принципу розвитку особистості, кафедра виконує виховну місію, яка полягає у формуванні гармонійної особистості, спроможної повноцінно реалізуватися в сучасному глобальному полікультурному, інформаційно-перевантаженому світі. Кафедра проводить значну виховну роботу серед студентів і цілеспрямовано працює над формуванням у майбутніх фахівців рис відповідальності за обрану спеціальність, вміння нарощувати свій фаховий потенціал, орієнтуватися у ринковому середовищі, виховання морально-етичних принципів та норм поведінки і спілкування. Велика відповідальність за це покладається на кураторів академічних груп.

Основними шляхами підвищення ефективності роботи у цій сфері є:

- активізація процесів підвищення національної свідомості, вивчення традицій та історії міста, села, країни загалом, формування поваги до державного прапора, герба, гімну, ознайомлення з кращими зразками рідної культури, повне використання культурних можливостей столиці України;
- активна участь у святкуванні загальнодержавних, університетських та факультетських свят: посвяти в першокурсники, містерії, випускних вечорів, днів Університету й економічного факультету та інших культурних заходів, які проводяться на факультеті та університеті;
- відвідування кураторами (не менше двох разів на семестр) гуртожитків, де проживає переважна більшість студентів кафедри; періодичне запрошення старост груп на засідання кафедри з метою доведення необхідної інформації до студентів, а також відомостей про стан справ у студентських колективах;
- здійснення кураторами академічних груп постійного моніторингу успішності студентів та відвідання ними занять, проведення регулярних зустрічей завідувача кафедри зі студентами щодо покращення поведінки під час проведення культурно-масових та спортивних заходів факультету та університету;
- залучення студентів до професійно-орієнтаційної роботи з метою формування якісного формування контингенту студентів спеціальності шляхом проведення презентацій, форумів, участі у виставках, організації дня відкритих дверей;
- налагодження ефективного зворотного зв'язку з випускниками кафедри для поширення університетських цінностей та взаємодопомоги як у подальшому

кар'єрному зростанні, так і для встановлення зворотного зв'язку з метою корегування освітнього процесу та фінансової підтримки з боку випускників.

6. Профорієнтаційна та пропагандистська робота

Здійснення різних напрямів і форм планомірної професійно-орієнтаційної роботи сприяє популяризації та підвищенню конкурентоспроможності освітніх послуг університетів, формує сприятливий імідж кафедри, факультету та університету в освітянському просторі і дозволяє залучати до навчання обдаровану молодь. Задля цього кафедра має систематично забезпечувати:

- розширення форм профорієнтаційної діяльності кафедри, зокрема організація конкурсів серед учнів шкіл з різноманітних проблем інноваційного розвитку підприємств, запровадження науково-популярних лекторіїв викладачів кафедри для школярів, виступи з презентаціями переваг навчання на освітніх програмах кафедри;

- активна робота професорсько-викладацького складу кафедри в роботі Малої академії наук;

- організація моніторингу зовнішнього середовища діяльності кафедри, в тому числі вакансій на ринку праці з урахуванням сфер майбутньої діяльності фахівців з економіки підприємства;

- популяризація освітніх ресурсів і продуктів кафедри з використанням соціальних мереж;

- систематичне ведення сторінки кафедри на сайті економічного факультету;

- оновлення презентаційних матеріалів про кафедру.

**Доктор економічних наук, професор
кафедри економіки підприємства**

Г.М.Филюк

**Декан
економічного факультету,
доктор економічних наук, професор**

А.І.Ігнатюк